

El turisme

David Saurí

Joan Carles LLurdés

Metodologia

- Revisió bibliogràfica
- Recopilació i anàlisi de dades sobre tendències del turisme a Catalunya
- Recopilació i anàlisi de dades sobre impactes i mesures adaptatives
- Enquesta experts (n=39)

Second International Conference on
Climate Change and Tourism

DAVOS DECLARATION

**CLIMATE CHANGE AND TOURISM
RESPONDING TO GLOBAL CHALLENGES**

Davos, Switzerland, 3 October 2007

UNEP

PRIORITY
ACTIONS
PROGRAMME

WORLD TOURISM ORGANIZATION
ORGANISATION MONDIALE DU TOURISME
ORGANIZACIÓN MUNDIAL DEL TURISMO
БЕЖИМПАРА ТУРИСТКАР ОРГАНИЗАЦИОН
منظمة السياحة العالمية

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

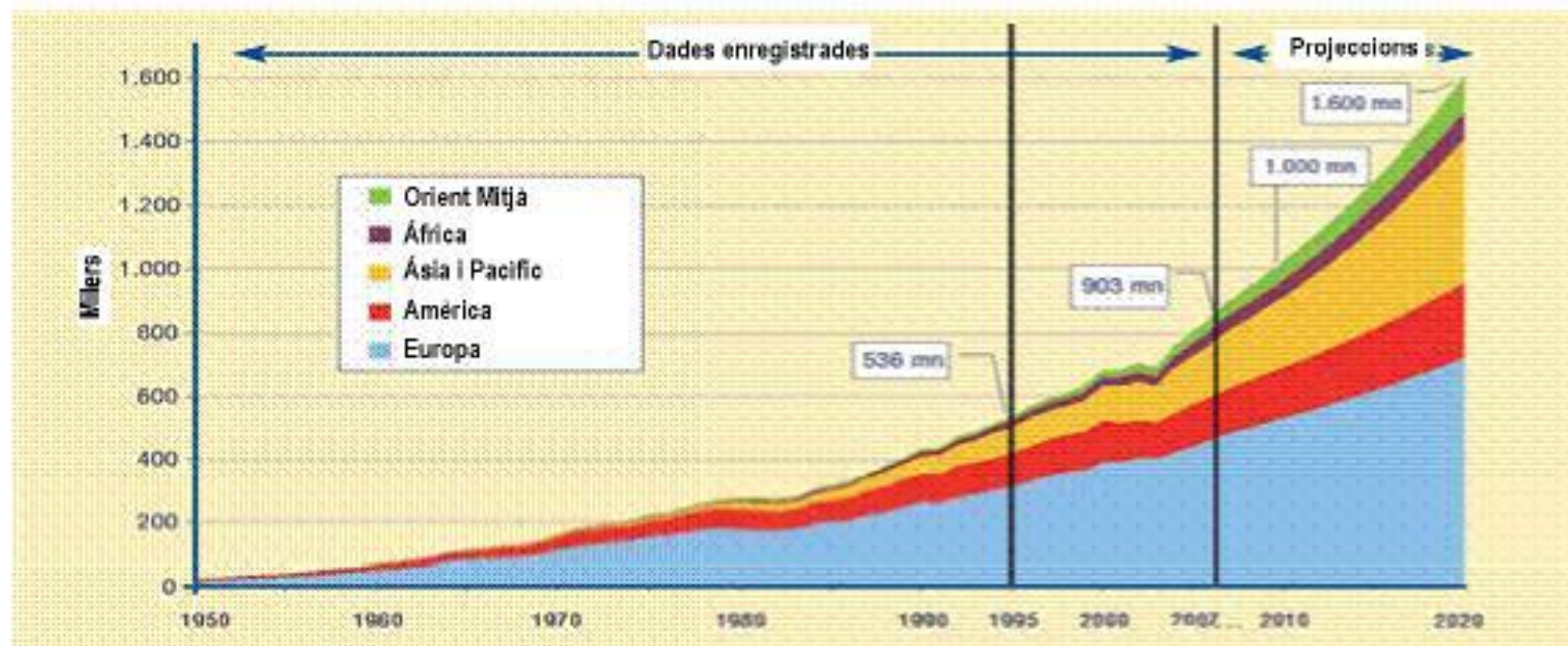
Climate change and tourism: responding to the challenges

Cagliari, Sardinia, Italy, 8-10 June 2009

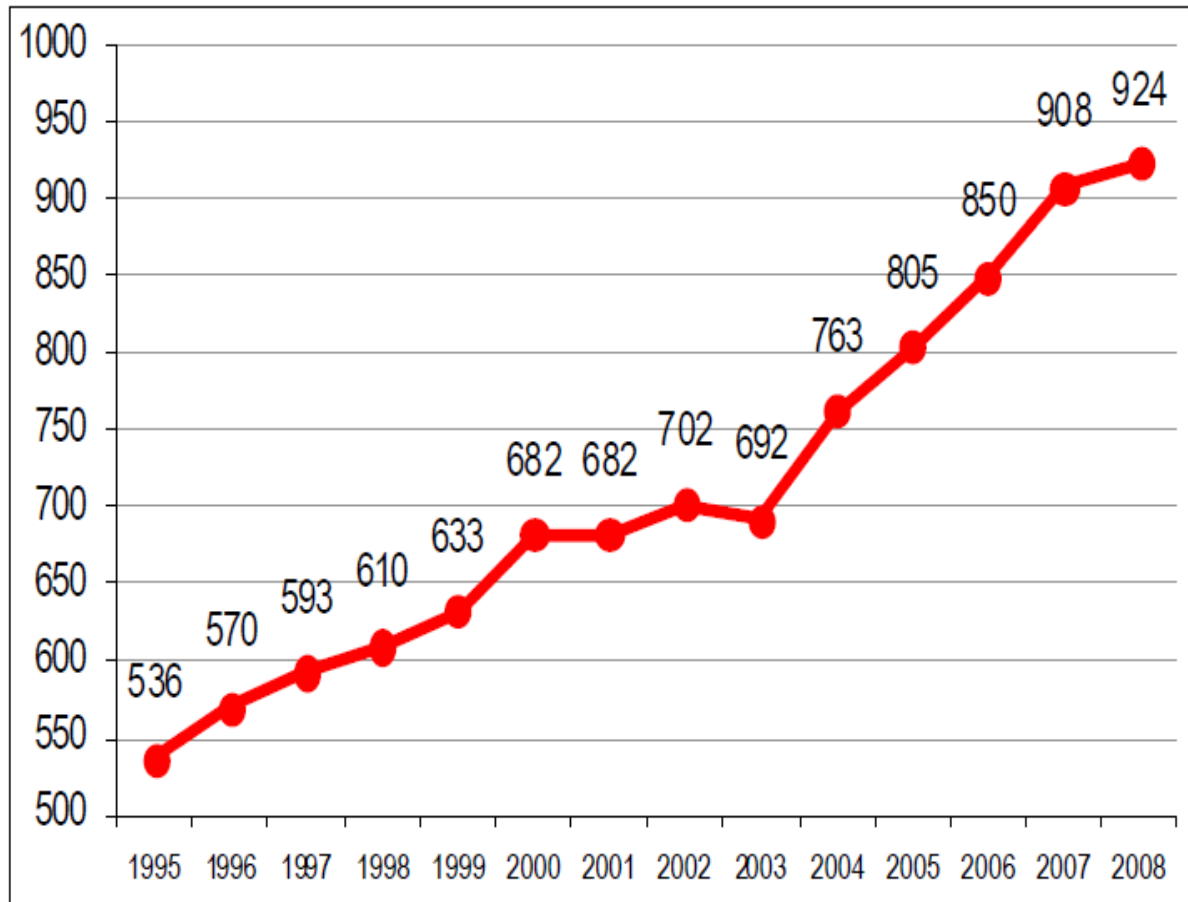
Luigi Cabrini

Director Sustainable Development of Tourism
World Tourism Organization

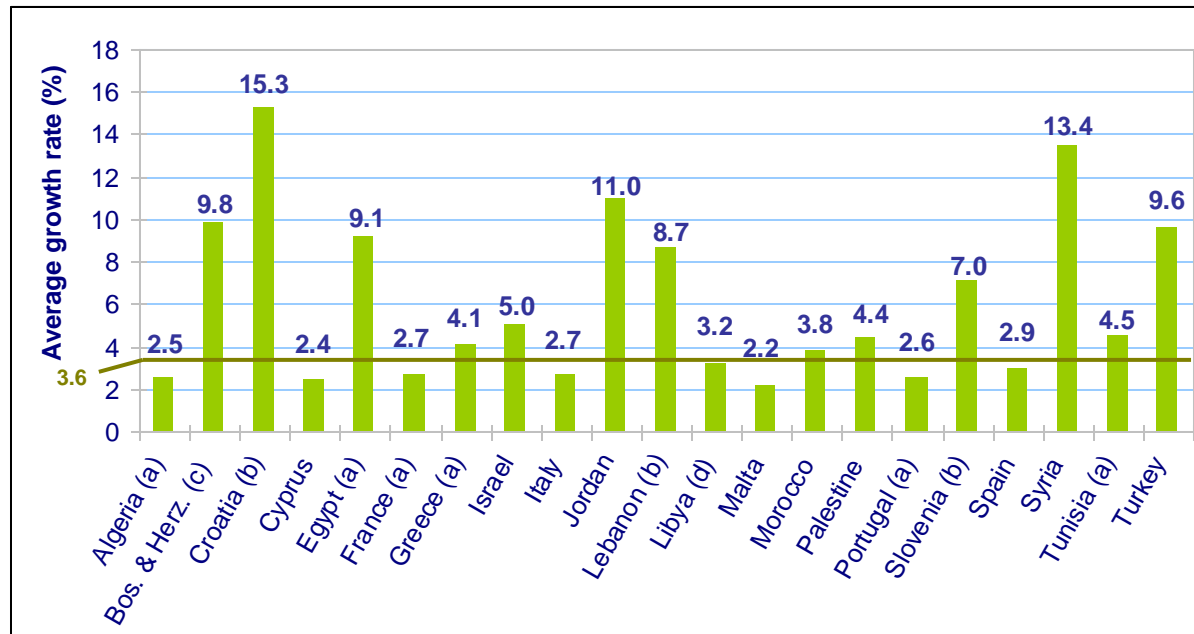
- TENDÈNCIES

Turisme internacional (1995-2008)

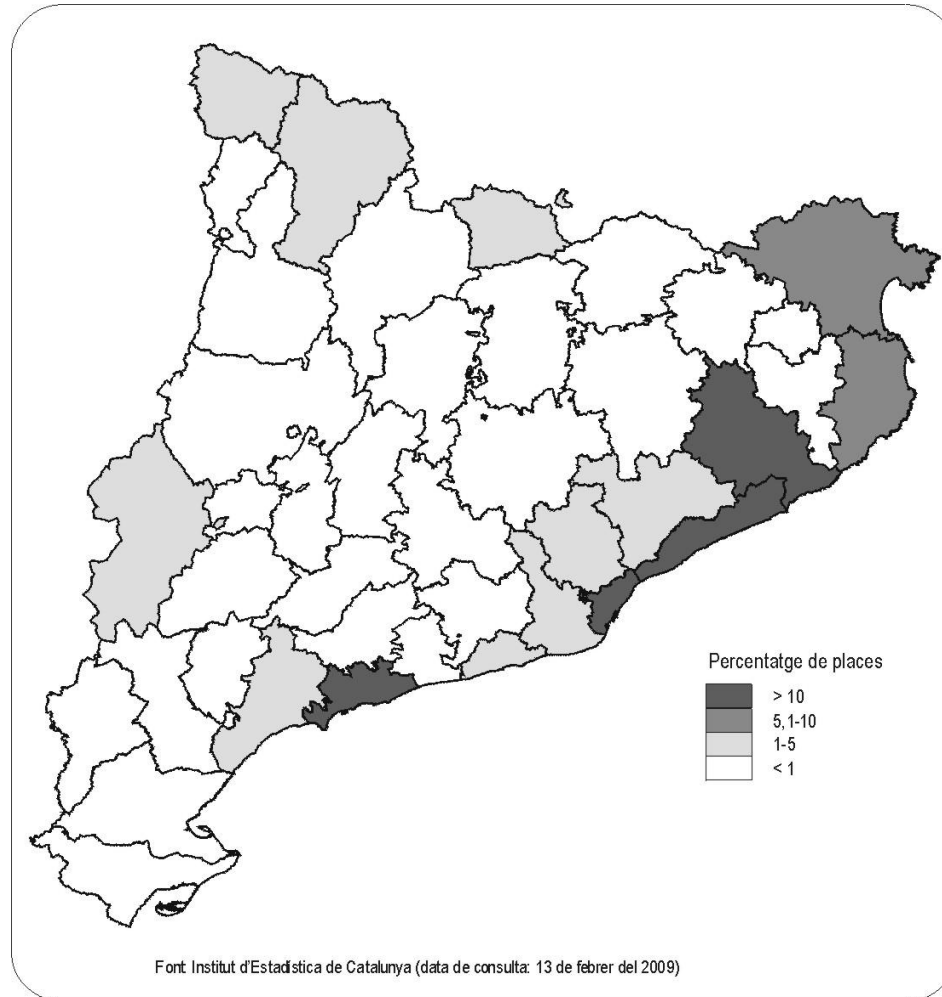
Creixement nombre de turistes en l'entorn mediterrani (2000-2008)

Oferta turística a Catalunya (2009)

Comarca	Hoteler		Càmping		Rural		Total
	Places	%	Places	%	Places	%	
Barcelona	54.455	100	0	--	0	--	54.455
Catalunya Central	11.215	56,4	6.513	32,8	2.149	10,8	19.877
Costa Brava	73.128	40,2	106.054	58,3	2.749	1,5	181.931
Costa Daurada	53.351	47,9	56.661	50,9	1.322	1,2	111.334
Costa del Garraf	15.108	65,6	7.411	32,2	495	2,2	23.014
Costa del Maresme	33.751	65,2	17.914	34,6	119	0,2	51.784
Pirineus	15.091	30,5	28.904	58,4	5.463	11,1	49.458
Terres de Lleida	4.626	68,6	1.141	16,9	976	14,5	6.743
Val d'Aran	5.541	67,2	2.559	31,0	147	1,8	8.247
Terres de l'Ebre	4.566	36,3	7.202	57,4	780	6,3	12.548
Total	270.832	52,1	234.359	45,1	14.199	2,7	519.390

Places turístiques per comarques (en % sobre el total)

Estacions esquí alpí a Catalunya (2009)

Taula 10. Catalunya. Estacions d'esquí alpí (2009)

Nom estació	Any creació	Cotes mín. i màx. (m)	Km àrea esquiable	Total pistes	Canons neu	Km pistes innivades	Viatgers hora
Baqueira-Beret ⁽¹⁾	1964	1.500-2.510	108	69	549	39	56.403
Boí-Taüll	1990	2.020-2.750	45,3	52	205	20,2	19.690
Esport Esquí	1967	1.500-2.500	23'5	22	104	10,6	9.140
La Molina ⁽¹⁾	1943	1.700-2.445	60	52	440	27	25.500
Masella ⁽²⁾	1967	1.600-2.535	68	57+19	418	33	12.160
Port-Ainé ⁽¹⁾	1986	1.650-2.440	32,5	22	90	12	11.850
Port del Comte	1973	1.700-2.400	40,7	36	240	20	15.460
Tavascan ⁽¹⁾	1991	1.750-2.250	5	5	0	nd	1.200
Vall de Núria	1947	1.964-2.252	7,6	11	85	6,6	4.560
Vallter2000	1975	1.959-2.535	19,9	14	77	9	7.200
Total	--	--	409,9	359	2.208	177,4	163.163

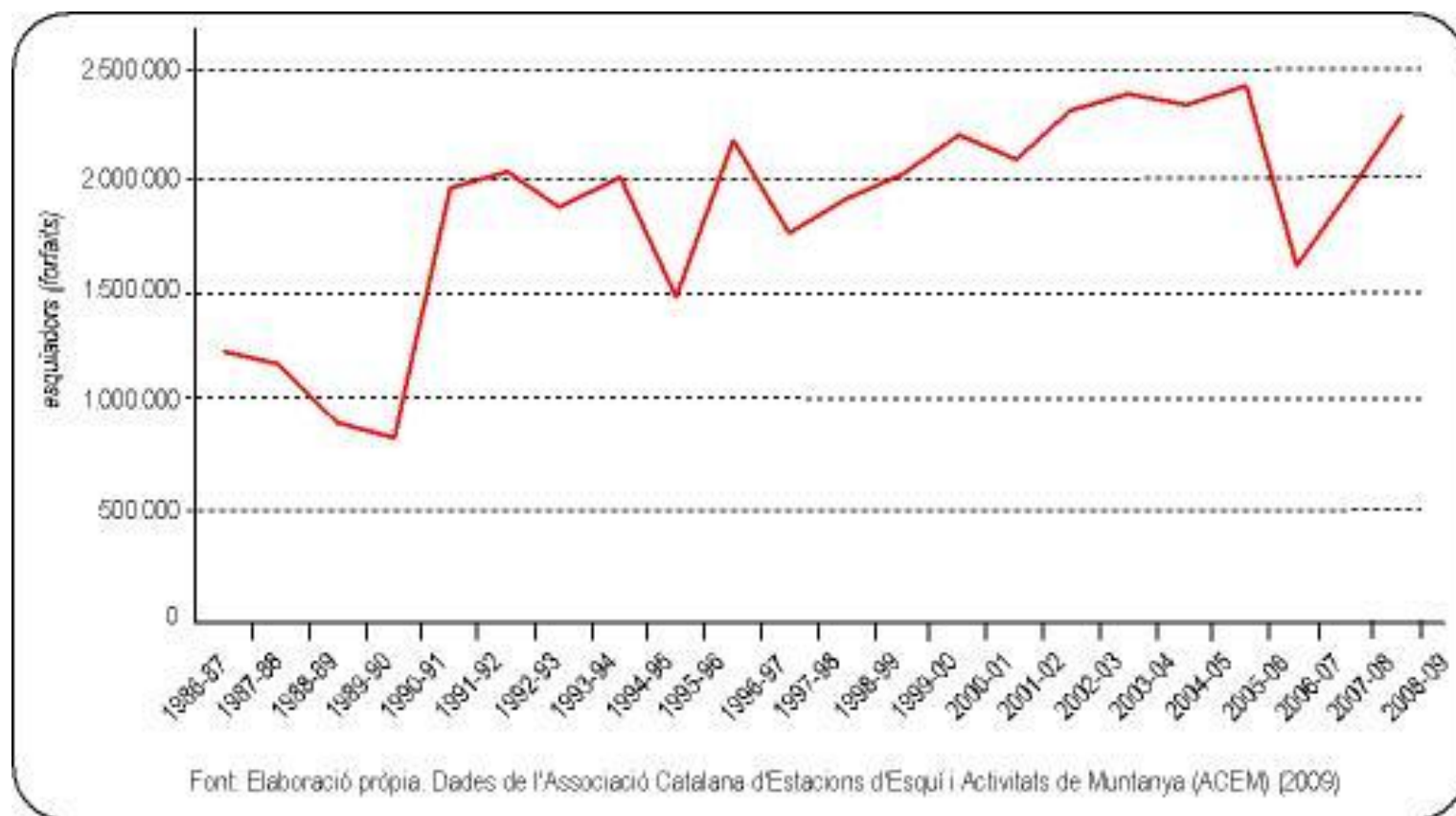
(1). Estacions d'esquí alpí que tenen també circuit nòrdic.

(2). Al nombre de pistes "convencional (57) cal sumar 19 variants.

Font: [Associació Catalana d'Estacions d'Esquí i de Muntanya](#) i [Generalitat de Catalunya](#).

Dates de consulta: 11 de juny del 2009.

Nombre de forfaits venuts a les estacions d'esquí catalanes (1986-2009)

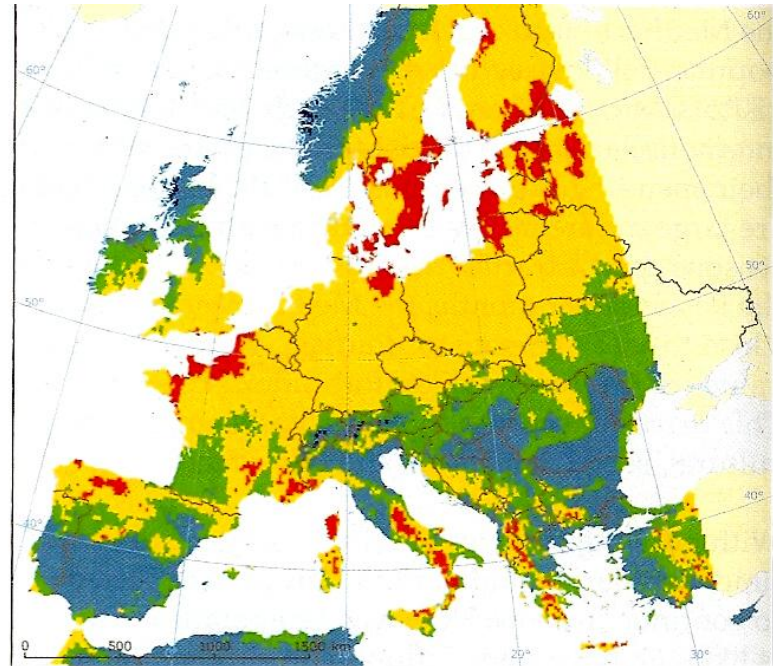
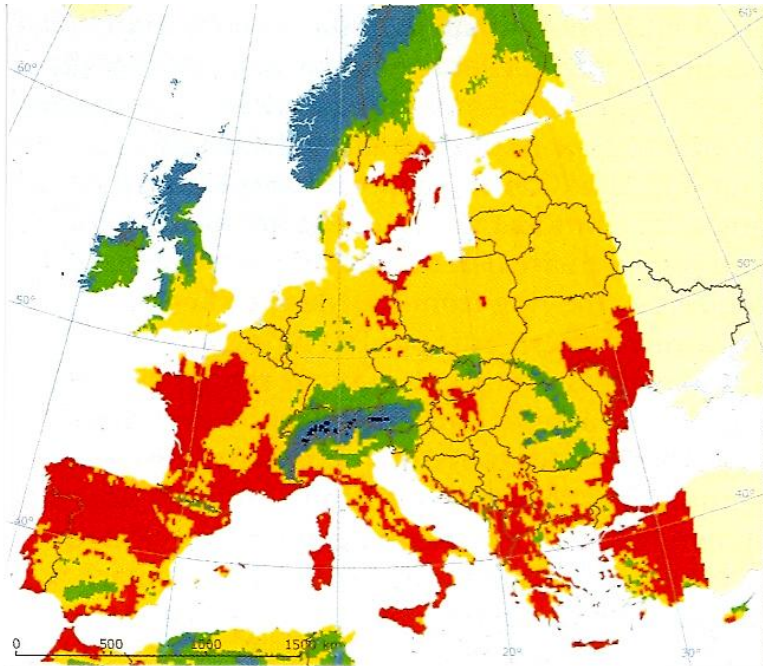

Tendències recents del turisme a Catalunya

- Consolidació del turisme com a activitat del tot integrada en el comportament de la societat. Fraccionament de les estades i reducció de les estades mitjanes. Menor despesa dels turistes.
- Pèrdua de competitivitat en el conjunt de l'estat (per sota del País Basc i Madrid)
- Increment espectacular del turisme de creuer a BCN (1a destinació europea i 3a del món >2.5 milions de visitants el 2009). També vinculat al creixent pes del turisme urbà.
- Esforços per diversificar el model convencional de sol i platja i la renovació de les destinacions més saturades, amb la integració de nous recursos com el patrimoni natural, temàtic, cultural, oci actiu, etc.
- Expansió del turisme vers l'interior del territori català (procés de "turistificació"). Turismes d'aventura, rurals, de salut, balnearisme, de natura, etc.
- Consolidació del turisme urbà lligat als negocis i congressos Paper destacat de la ciutat de Barcelona en combinar aquests dos segments de turisme amb el cultural i l'estrictament vacacional i oci
- Consolidació del turisme que ens visita amb línies aèries de baix cost.
- Reorientació de les estacions d'esquí cap a centres multifuncionals

- IMPACTES

Index de confort de destinacions turístiques europees (projecte PESETA)

Condicions simulades per al turisme d'estiu a Europa. Anys 1961-1990 (esquerra) i 2071-2100 (dreta), segons escenaris d'altres emissions (IPCC SRES A2):

Índex de Confort Turístic (ICT).

■ Desfavorable (ICT: 0-40)

■ Bo (ICT: 60-70)

■ Excel·lent (ICT: 80-100)

■ Acceptable (ICT: 40-60)

■ Molt bo (ICT: 70-80)

Un exemple del que ha de venir?

L'estiu del 2003 a Europa

- Impacte relativament alt en càmpings (manca d'aire condicionat; incendis forestals a les proximitats ex: Portugal).
- Canvis sobtats i de darrera hora en la demanda de destinacions (eg. saturació d'àrees considerades de "clima fresc" com la Bretanya francesa)
- Efecte inercial important: Descens de la demanda per destinacions mediterrànies l'estiu del 2004 però recuperació d'aquestes a darrera hora per l'estiu fred i plujós a Europa occidental.
- Certs problemes de salut com deshidratació, agreujat en alguns casos per excessos en ingesta d'alcohol

El cas de la Costa Brava (Ribas et al 2008)

- Escàs impacte de l'onada de calor de l'estiu de 2003 (aire condicionat!!)
- Disminució del confort a l'estiu però increment de la pràctica de “sol i platja” a la primavera i tardor.
- Influència creixent d'activitats turístiques alternatives que limitarien el pes exclusiu del “sol i platja” (diversificació que anirà en augment)

Deixarem de poder esquiar al Pirineu?

- No, però la temporada es pot escurçar considerablement en aquelles estacions situades per sota dels 2000 metres (gener-febrer amb pèrdua de les temporades de Nadal i Setmana Santa).
- Manquen però estudis específics com els que es tenen per àrees com els Alps, les Rockies nord-americanes, etc.

- **ESTRATEGIES**

Sol i platja i esquí: estratègies

- Poc o nul.la activitat específica en el sector de sol i platja
- Intens desenvolupament tecnològic al sector de l'esquí (neu artificial i productes químics retardants la fusió de la neu).
- En els dos casos, preocupació creixent per la diversificació i la qualitat, amb el medi ambient ocupant un paper creixentment central

Catalunya. Comparació entre estacions d'esquí alpí (2002-2009)

Estació	Total pistes		Canons neu		Km àrea esquiable		Km pistes innivades		% km pistes innivades	
	2002	2009	2002	2009	2002	2009	2002	2009	2002	2009
Baqueira-Beret	54	69	504	549	88	108	35	39	39,7	36,1
Boí-Taüll	40	52	151	205	42	45,3	12'2	20,2	29	44,6
Espot Esquí	31	22	86	104	28'5	23'5	6'5	10,6	22,8	45,1
La Molina	40	52	326	440	50	60	20	27	40	45
Masella	42	57+19	290	418	59	68	21	33	35,6	48,5
Port-Ainé	32	22	88	90	43'5	32,5	12	12	27,6	36,9
Port del Comte	38	36	79	240	42'8	40,7	8	20	18,7	49,1
Tavascan	5	5	0	0	5	5	nd	nd	0	0
Vall de Núria	10	11	47	85	7	7,6	4'4	6,6	52,8	86,8
Vallter2000	12	14	68	77	15	19,9	10	9	66,6	45,2
Total / mitjana	314	359	1.639	2.208	388,4	409,9	129,1	177,4	37	48,6

Estació	Activitats																		Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Baqueira-Beret																			2
Boí-Taüll																			4
Espot Esquí																			0
La Molina																			13
Masella																			1
Port-Ainé ¹⁾																			0
Port del Comte																			6
Tavascan																			1
Vall de Núria																			8
Vallter2000																			7
Aransa																			0
Bosc Virós																			6
Guils Fontanera																			2
Lles																			2
St. Joan de l'Erm																			3
Tuixent-Lavansa																			1
Total activitats	5	3	2	10	2	4	1	2	5	2	2	6	3	3	1	2	1	2	56

1. Rutes a cavall - Ponis / 2. Barques / 3. Tir amb arc / 4. Senderisme i excursionisme / 5. Segway / 6. Tubbys / 7. Spa / 8. Esports tradicionals / 9. BTT / 10. Esports aquàtics / 11. Esports aeris i de muntanya / 12. Cultura / 13. / Telecadira / 14. Circuit d'aventures – parc lúdic / 15. Oci nocturn /

Conclusions

- Major sensibilització que en l'informe anterior però persisteix el problema dels horitzons temporals i les grans incerteses existents a les escales que interessa el sector.
- Més interès en els canvis en l'àmbit social i de comportament dels turistes que en l'àmbit climàtic i natural.
- Interès i mesures d'acció probablement molt vinculades a fenòmens concrets (per exemple, males temporades en el sol i platja i/o l'esquí)

Desiderates.....

- Foment de les vacances de proximitat o la millora dels nivells emissors del sector del transport.
- Foment d'estudis i investigació capaç d'oferir indicadors més fiables i amb desagregació a escala local. ATENCIÓ: PRIMER PROJECTE DE RECERCA SOBRE EL TEMA CONCEDIT PER LA CICYT EL 2009!!
- Implementació de bones pràctiques ambientals: compliment dels compromisos adquirits en Agendes Locals 21, certificacions ambientals, sistemes de gestió ambiental, iniciativa de "Municipi turístic sostenible", ISO, EMAS, Distinció de Garantia de Qualitat Ambiental, etc.
- Mesures relacionades amb l'eficiència energètica i foment d'energies alternatives.
- Diversificació de l'oferta turística cap a productes menys dependents dels factors climàtics (p. ex. èmfasi en la reorientació de les estacions d'esquí), i expansió del turisme vers territoris menys vulnerables als impactes.
- Retirada o reubicació dels equipaments turístics més vulnerables a la pujada del nivell del mar (p. ex. un compliment estricte de la Llei de Costes).
- El canvi climàtic com una oportunitat per canviar el model turístic.